

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. december 22.

287. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Összeköttetéseink Törökországgal.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, az Országos Iparegyesülettel karöltve értekezletre hívta egybe az összes közgazdasági egyesületeket oly célból, hogy egy törökországi tanulmányut rendezésének kérdését megbeszéljék. Az értekezlet kimondta, hogy a törökök látogatását visszaadja és hogy április havában rendezzi a tanulmányutat. Semmi kétség, hogy ebben az utazásban kereskedőink és iparosaink nagy számmal fognak résztvenni.

A Törökországgal való nexusok ilyen élenkítésével kapcsolatban, a közgazdasági irodalom is szorgalmasan foglalkozik a török összeköttetés kérdésével. Az efajta irodalmi munkák közül említést és egyuttal dicséretet érdemel Sassi Nagy Lajos kereskedelmi iskolai tanárnak „A Magyar-Török-Balkán gazdasági összeköttetés” című munkája, amely a minap hagyta el a sajtót és amely tömör rövidegességgel tárja fel a kérdés minden vonatkozását.

A munkának idevágó része a következő: Törökországi kivitelnünk állandó emelkedése mellett, most a nagy befektetések idején, a lassu javítással nem szabad megelégednünk. Nagyparosaink, tőkéseink, kereskedőink, kitűnő mérnökeink figyelmét fölhívjuk tehát arra a nagyszabású beruházó programra, amely a török birodalmat néhány évtized múlva teljesen átalakítja.

Ázsiai Törökország természeti kincsekben rendkívül gazdag. A mai Szíria, Mezopotámia, Kis-Ázsia helyén régebben világbirodalmak fényeskedtek. Ezt a rég letűnt fényt és gazdagságot akarják most a törökök élelmes külföldiek segítségével visszavarázsolni. Így dolgozták ki a török beruházó programot.

A beruházások koronája Mezopotámia vízrendezése lesz. Itt nemcsak a hatalmas Tigris és Eufrátes vizét fogják szabályozni s végig hajózhatóvá tenni, hanem termő földdé fogják varázsolni zárógátak és zsilipek és öntöző csatornák építésével a ma több helyen mocsaras óriás mezopotámiai síkföldet. Ezzel felüljül a régi Chaldea s Bagdad költöktől megénekelte paradicsomi gazdagsága. E buja, pihent terület gabonaneműek, rizs, gyümölcs, zöldségfélék termesztésére rendkívül alkalmas s a fölösleg az Eufrátes, a Tigris folyókon s az arab tengeren bárhová elszállítható. Mezopotámia vízrendezésének tanulmányozásával a török kormány Sir William Wilcocks-ot bízta meg, a Nilusvölgy hírneves rekonstruktorát. E világhírű angol mérnök a fölkérésnek eleget tett s múlt szeptember havában benyújtotta jelentését. E szerint Mezopotámia 5,500.000 hektárnyi területének a fele szabályozható. Az öntözendő és lecsapolandó térség 2,800.000 hektárnyi. E munkálat sok száz millió koronát kíván, de pár évtized múlva a tőke kamatoszul visszatérül s Mezopotámia Előázsia éléskamrája lesz.

Teljesen modern alapon tervezi a török kormány összes nagy kikötőinek rendezését is a konstantinápolyi, a haidar-pasai, a smyrnai, a szaloniki, a beyruthi, a chiosi kikötőket. *Uj kikötők* létesülnek a Perzsa öbölben, Samsounban, Mersinában. Mig a Bagdad vasúttársaság szerződése értelmében Bagdadban, Bassorában és a zubeiri elágazás végpontján tartozik kikötőt építeni. *Uj kikötők* épülnek még Tripolisban, (Szíriában), Erzerumban, Trapezuntban, Trieboliban, Paudermában, Dedeagatson, Sarandoson s a Dalmáciához közel eső Durazzo-ban.

E kikötők költségelirányzata, a Bagdad vasut kötelezte 3 kikötőt nem számítva, 4 millió török fontra rug. Ebből a dedeagatsi államköltségen épül, mig a többi olyan vállalatokra bízák, amelyek a törlesztést 25—30 év alatt tessék lehetővé. De a török kormány másodrendű kikötőit is rendbe hozatja s fölszerelheti. Ötöt már rendezett is, huszat ezután fog. Ezekre 700,000 fontot kíván fordítani. A másodrendű kikötőknél is a koncesszió rendszere érvényesül.

Hasonló nagy befektetést tervez a török kormány a vasutak építésében. Körülbelül 30 ezer kilométernyi vasutat fognak építeni, amelyre évenként 1,200.000 török fontot vesznek föl a költségvetésbe. Európa Törökországban 1012, ázsiaiban 7915 kilométernyi helyiérdekű vasutat terveznek. Ezenfelül új vasut fog vezetni a szerb és bolgár határhoz, csatlakozás lesz a görög vasutakhoz, továbbá Mitrovica, Novibazár és Onváz között összesen 708 kilométernyi távolságban. A közmunkaügyi miniszter már engedelmet is adott az aleppo—alexandrettai vasut építésére. Ezt a német konzorcium kapta, amely a bagdadi vonalat építette.

A konstantinápolyi karakói hid ujjáépítését egy olasz pénzcsoport kapta, egy másik hid építését az augsburgi s nürnbergi vasművek gyárai vállalták el. Nemsokára árlejlésre kerülnek az üszküb—kalkandelen—Gostivár vasut, a konstantinápolyi városi villamos- és telefonberendezés munkálatai. Szóval Törökországban valószínű amerikai élet kezd pezsdülni. A zárt árlejtő rendszer, az új rend, a közelség, a busás haszon a török rokonérés szinte csalogatják üzletembereinket s mégis vállalkozóinknak sehol semmi nyoma! Mintha átok verné a magyart, egyebet sem tesz, mint pártoskodik, meddő közjogi harcot viv s ezalatt az idő repül s mi lépésről-lépésre kiszorulunk keletre, boldogulásunk egyetlen területéről. E nemzetgyilkoló közömbösség láttára, szinte azt kell hinnünk, hogy hiába dolgoztak, hiába szenvedtek nagyjaink Széchenyitől Baross Gáborig . . .

Itt az ideje, hogy tőkéseink, közgazdánk, főu-aink, üzletembereink, mérnökeink itt kamatoztassák pénzüket s tehetségüket! Ezzel nemcsak nevet s mesés vagyont szereznek, hanem a legtermészetesebb utra terelik a kialakulóban lévő magyar-török gazdasági szövetséget.

UJDONSÁGOK.

— **A Fiumara áradása.** A Susák és Fiume között haladó Fiumara folyó a napok óta tartó heves esőzés folytán annyira megdagadt, hogy tegnap a délutáni órákban a víz mintegy százhatvan centiméter magasságot ért el. Ugyanakkor a Baccich és Schlögel féle malmok alsó része víz alá került. Az esti órákban a víz már elérte a veszedelmet jelentő száznyolcvan centimétert, úgy hogy a rendőrség intézkedésére megjelent tűzoltóság megtette az árvíz esetére a szükséges óvintézkedéseket. Az éjjeli órákban megjelent a susági hidnál Nádory István kormányzósági mérnök is, aki éjjeli két órákor a környék valamennyi lakóját felkeltette, hogy veszedelem esetén mindenki készen legyen. Az éjjel azonban szerencsére semmi baj nem történt, dacára annak, hogy a vizszin reggeli fél nyolc óráig már kétszáznegyvenhét, majd később kétszázötven centiméterre emelkedett. Minthogy az áradás most már majdnem elkerülhetetlennek látszott, katonai készenlétről is gondoskodtak, a kirendelt pilóták pedig csákyakkal igyekeztek a vízárban uszkáló gerendákat, fatörzseket a víz alá buktatni s megakadályozni, hogy a hidpillérekbe ütközve torlódást idézzenek elő.

Megjelent a veszedelem színhelyén Derencin rendőrigazgató is nagy rendőri asszisztenciával s csakhamar megérkezett Verneda hadnagy vezetésével a honvédszázad harminchárom közlegénye is. A katonák gondoskodtak a rend fentartásáról, segítkeztek a tűzoltóknak s elterelték a kocsiforgalmat. Délelőtt tizenegy azonban imminens veszedelem nem mutatkozott, mert a víz színe nem emelkedett tovább. Széleskörű intézkedéseket foganatosítottak a Fiumara susági oldalán is, ahol csendőrség gondoskodott a biztonságról s a rend fentartásáról.

A déli órákban az árvízveszedelem növekedett, mert a Fiumara vizszíne meghaladta a kétszázhatvanöt centimétert. Wickenburg István gróf kamarás, kormányzóhelyettes félegy órákor személyesen jelent meg a veszedelem színhelyén, akinek jelentést tettek az addig foganatosított intézkedésekről. Az állami vasuti és városi hidakat ugyanis az időközben visszavont honvédek helyett feltűzött szuronyu Jellasich bakák őrzik, a hid környékén pedig katonai kordont vontak, úgy hogy Susák és Fiume között minden összeköttetés megszűnt. Még a Susákon lakókat sem engedik át. Az üzleteket az egész Fiumara mentén hatóságilag bezárták, ami most karácsony előtt rengeteg kárt okoz az ottani kereskedőknek. Végig az egész Fiumarán köteleket húztak a házak előtt, hogy a víz kiöntése esetén azokba lehessen kapaszkodni. Grohová telefonjelentések szerint a hegységben folyton tart a sűrű eső. Kevéssel egy óra előtt a hid közelében a víz áttörte a fiumei oldalon, az Ilona fürdő előtt a védő-

gátat. A rést a katonák tömték be. Majd egy fabarakk is összedült, mire a hid palozatát felszaggatták, hogy a fabarakk darabjait kihalászhassák.

Ma délután két óra felé a susáki oldalon a Continental szálloda előtt a Fiumara a töltest ötven méternyi hosszúságban elszakította. A vizet szabadjára eresztik, mivel néhány száz méterrel alább ugyanis a tengerbe ömlik. A kiömlő viz egy fabarakkot összedöntött.

— **Fest Aladár Bosznjáról.** A Szabad Liceumban tegnap este Fest Aladár kir. tan. olvasott fel Bosznjáról. Az okkupáció óta Kállay Béni által létrehozott magyarányi fejlődésről, az annexionról, a horvát szerb aspirációkról s az ország természeti szépségeiről beszélt. Bosznia régebbi állapotával szembe helyezte a mai közjogi, gazdasági, kulturális helyzetet, különösen a megjavult közlekedést, közigazgatást, az erdő- és bányagazdaságot, a földművelést és állattenyésztést, a nekilendült közoktatást, a lakosság vallási és faji viszonyait s az érdekes népeletet. A lebilincselő tanulmány sikerét nagyban elősegítette a színes, vonzó előadás és a pompás képek. Fest tudós megvilágításában, az elfogulatlan magyar ember szöli ez országról, melyhez jogot formálni okunk van elég, de erőnk hozzá kevés. Azért ideje volna a Festéhez hasonló felolvasásokat mennél nagyobb számmal rendezni.

A közönség lelkes ovációt rögtönzött a Liceum érdemes tudós elnökének.

A legközelebbi felolvasás az ünnepeket követő héten, január 10-ikén lesz.

— **A trieszti négyes hangversenye.** Szombat este óta egyhuzamban utazva érkezett ide tegnap délelőtt tíz órakor a trieszti kvartet egyenesen Berlinből, a hol még eddig el nem ért zajos sikereket aratott. A fiemei hangverseny egyesület rendes előkelő közönsége este fél kilenckor teljesen megtöltötte a Deák-szálló nagy termét s szívélyes tapsokkal üdvözölte a három év előtt is itt járt művészcsoportot.

A műsort, mintegy előkészítésként Beethoven nagy művéhez, a híres Grieg vonós négyes első részével, a modern klasszikus darabok egyik legkiválóbbjával kezdték meg s utána a Slavianskyék által az egész világon ismertté tett „Euchnen” orosz népdalt játszották, melyet Tschaikowsky örökített meg egyik quartettjének „andante”-jában.

Erre következett Beethoven hatalmas quartette, melyet Fiumében eddig még nem adtak elő. Visszafojtott lélekzettel hallgatta a közönség a nagyszerű zeneművet, melyet a triesztiék úgy játszottak, mintha nem is négy hangszer, hanem egyetlenegy szólna. Egyáltalában csodálatosan összenőtt, összefinomodott a kvartet, mióta utoljára hallottuk. Mindenkit magával ragadott Beethoven nagy művének klasszikusan tökéletes előadása.

Schumann kvintette (op. 44.) zárta be az érdekes zenei estélyt, melynek végén szünni nem akaró tapsal adózott a hálás közönség a triesztiék mesteri játékának.

— **Betörés a felsőbb leányiskolába.** Az állami felsőbb leányiskolában ma éjjel betörés történt. A tettesek az igazgatói irodába hatoltak be, ahonnan ötven korona készpénzt raboltak el. Az igazgató feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Tolvaj dohánygyári munkásnő.** Mazzareli Erzsébet ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a fiával két év óta együtt élő Antich Anna dohánygyári munkásnő tegnap eltávozott hazulról s magával vitte a rabizott mintegy kétszázhusz korona értékű ékszerét. A tolvaj tabacchina valószínűleg Pólába vagy Zengge szökött. A rendőrség keresi.

— **Krivitzki eltoloncoltatásához.** Az izraelita hitközség közli velünk, hogy a hitközség részéről semminemű közbenjárás nem történt Krivitzki érdekében. Ha Krivitzki valamelyes segínyt kapott elutazásához, akkor az bizonyára magánemberek részéről történt.

— **A Vasutas Szövetség elnökválasága.** A budapesti három vasutas kerület vasárnap d. u. értekezletet tartott. Az értekezletet eredetileg azért hívták össze, hogy azon Krámer ügyvezető alelnökkel szemben foglaljanak állást.

Ez azonban tárgytalan volt, mert közben Krámer lemondott állásáról és vele együtt lemondott Batthyány Tivadar gróf is, a Vasutas Szövetség elnöke. Utólagosan csak arra szorítottak, hogy igazolják a Krámer ellen indított akció helyességét és jóhiszeműségét a vidéki kerületek küldöttei előtt. Kimondották azonban, hogy a központi elnökséghez indítványt terjesztenek be, hogy az alapszabályok küszöbön lévő revideálásakor mondják ki az alapszabályokban a központi tisztviselői állások összeférhetlenségét mindennemű más állással. Batthyány gróf lemondásával szemben nem foglaltak állást, minthogy az értekezlet nem is volt erre hivatva. A felszólalók sajnálták, hogy Batthyány Tivadar gróf vissza akar vonulni és hangoztatták, hogy keresni kell a módot arra, hogy őt elhatározásának megmásként bírják reá. Szó esett arról is, hogy abban az esetben, ha mégis ragaszkodnék lemondásához, kit jelöljenek utódául és a közhangulat az volt, hogy *vérbeli vasutast* kell állítani a Szövetség élére. Végül az értekezlet magáévá tette Seide Arthurnak, a budai kerület elnökének azon indítványát, hogy a központi ügyvezetőség hívjon össze januárban egy elnöki értekezletet és az döntson az elnökségek kérdésében. Addigra ismeretes lesz már előreláthatólag Batthyány Tivadar grófnak is a végleges elhatározása, aki még nem döntött abban, hogy tényleg fentartja-e lemondását és akkor az országos választmányi ülés, amely az országos ülést van hivatva előkészíteni, jelölő bizottságot fog kiküldeni az ügyvezető alelnöki állás és esetleg az elnöki állás betöltésére. A végleges rendezésig az elnöki teendőket Kugler Mihály szövetségi alelnök, nyug. máv. főfelügyelő, az ügyvezető alelnöki teendőket pedig Lorber József szövetségi titkár fogja ellátni.

— **Egy munkás balesete.** Vranich Henrik fiemei illetőségű szobafestő tegnap az árva-házban ablakfestés közben elvesztette egyensúlyát és hat méternyi magasból a földre zuhant. A szerencsétlen embernek bal lábszár-csontja eltört és testének különböző részein könnyebb sérüléseket szenvedett. A mentők a kórházba szállították.

— **Országos Kivándorlási Liga.** A Dél-magyarországi Magyar Közművelődési Egyesület már alakuláskor programjába foglalta a kivándorlás kérdését és Gallovich Jenő, a D. M. K. E. főtitkára, dr. Gönczy Elemér, a D. M. K. E. titkára, gondos és részletes tervezetet dolgozott ki az egész kulturmunka és társadalmi segítés akciójára vonatkozólag. Most aztán a nyilvánosság elé lép munkájával, jelentvén, hogy kebelében, de a kulturegyesülettől teljesen független hatáskörrel megalakította az Országos Kivándorlási Ligát és ezzel egy hatalmas társadalmi szövetséget hozott létre, amelynek kizárólagos célja, hogy a nemzeti társadalom jelentékeny támogatásával a kivándorlás nemzetrontó hatását gyöngítse és amennyire csak lehet, magát a bajt megszüntesse. A szervezés munkája már meg is indult, s ezt a nagy feladatot a Liga elnöksége Székely Miklós főtitkára bízta. Az Országos Kivándorlási Liga Központi irodájában (Budapest, Rottenbiller-utca 10. sz. alatt) már megkezdte működését.

— **Betörés az istállóba.** Bedekovics János sztridói illetőségű kocsis, aki a Celligoi Jakab scurignei istállójában van alkalmazva, feljelentést tett a rendőrségen, hogy a napokban este, mikor a vasuti állomásról visszatért az istállóba, az ajtót nyitva találta s ruhás ládjából mintegy kétszázhusz korona értékű ruhanemű hiányzott. Feljelentésében megnevezett két egyént, akiket a lopás elismerésével vádolt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A hamburgi kikötő fejlesztése.** Hamburg 1910. évi költségvetésében a kikötő, a raktárak és rakpartok fenntartására és az üzemi költségek címén közel 7,000,000 márka *rendes* költséget irányzott elő, míg rendkívüli építkezésekre 17 millió márkát fog fordítani. Ez összesen 29 millió koronának felel meg egy évben. Az építkezésekre és szabályozásokra előirányzott összeg legnagyobb részét az Elba torkolatának szabályozására fordítják.

Ily óriási befektetések mellett is és habár az építési összeget kölcsön útján fedezik, a hamburgi kikötő nagyon jövedelmező, mert a kikötő tiszta jövedelme a 2 millió márkát jóval meghaladja.

A kikötő legnagyobb bérlője a Hamburg—Amerika—Linie hajózási vállalat, amely egy-maga rakpartok és épületek bérletéért 1,495,000 márkát fizet az államnak.

Természetesen ez óriási befektetések folytán a hamburgi kikötő forgalma évről-évre emelkedik és célszerű modern berendezéseivel nagyon könnyen veszi fel a versenyt a legnagyobb angol tengeri kikötőkkel.

— **Abbazia és Lovrana vendégei.** A szomszédos Abbazia fűrdőhelyet 1909. január 1-étől bezárólag december 15-éig összesen 38,844 fűrdővendég látogatta meg. December 9-étől 15-éig a vendégek száma 159-el szaporodott. A december 15-én ott üdülők száma 1005 volt.

Az Abbazia tőszomszédságában levő Lovrana fűrdőhelyet december 10-étől 16-áig 28 fűrdővendég kereste fel.

— **A kikötőből.** December 20. *Érkezett:* „Marianne” osztrák gőzös New-Orléansból 3100 bál gyapjuval 19,000 darab dongával és 868 zsák fűmaggal; „Emmy Arp” német gőzös Hamburgból 100 hordó olajjal és 100 tonna vegyes áruval; „Árpád” magyar gőzös Marseilleből 14,000 láda narancscsal és 140 tonna vegyes áruval; „Amphitrite” osztrák gőzös Alexandriából 700 zsák rizsszel és 300 üres hordóval; „Istria” osztrák gőzös Triesztből üresen; „Gänge” angol gőzös Tampából 3300 tonna foszfáttal; „Alberto Treves” olasz gőzös Calcuttaból 1625 bál jutával.

Indult: „Caronia” angol gőzös New-Yorkba 951 tonna vegyes áruval.

December 11. *Érkezett:* „Hungaria” osztrák gőzös Konstantinápolyból 150 bál dohánnyal; „Szeged” magyar gőzös Santosból 3000 zsák kávéval; „Coloniale” olasz gőzös Veneziából üresen.

Indult: „Nippon” osztrák gőzös Kobeba 500 tonna vegyes áruval; „Kassa” magyar gőzös Valenciába 600 tonna fával és 300 tonna vegyes áruval; „Emmy Arp” német gőzös Hamburgba 100 tonna babbal és 50 tonna vegyes áruval.

— **Kivándorlás és visszavándorlás.** Newyorki tudósítónk jelenti, hogy az Amerikába való vándorlás Európának csaknem minden országából ismét emelkedőben van, ellenben a visszavándorlás annyira lesüllyedt a minimumra, hogy még a szokásos karácsonyi visszavándorlás is minden eddiginél alantabb maradt. Tudvalevő, hogy különösen az olaszok tizezrével szoktak októbertől kezdve huzautazni a karácsonyi ünnepekre s aztán tavasszal ismét kivándorolni Amerikába. Ellis-Island hivatalos kimutatásai szerint az idei októberben és novemberben ez a rendes téli visszavándorlás valószínűleg elmaradt, az Amerikába vándorlás ellenben annál jobban emelkedett. November havában ugyanis az összes hajóvonalak hajóin több mint 80,000 ember érkezett Newyorkba. Olyan szám, mely az 1907. októberében beállott válság óta nem fordult elő. Ennek a hatalmas emberszámnak több mint a negyedét a két német társaság szállította, utánuk a Cunard, hollandi, francia, stb. vonalak jöttek a sorban. Az összes utasok száma 81,527 volt. Ezek közül az első osztályon 7134, a másodikon 14,500, a fedélközön 59,893 személy jött. A brémai Lloyd áll a sor élén 9 hajójárral s 12,384 utassal. A hamburgi társaság 8036 utast hozott New-Yorkba négy hajón Hamburgból, a Cunard 4369 utast 5 hajón Liverpoolból. Az osztrák-amerikai vonal Triesztből 4363 utast, stb. Összesen 23 hajóvonal vett részt novemberben az ujkori népvándorlás lebonyolításának versenyében 96 hajóval. — Ellis-Islandon a hivatalos körök most Williams biztos vezetése alatt kodifikáló munkával vannak elfoglalva, amennyiben Williams, megunva a sok támadást, nagyban dolgozik egy új bevándorlási törvényjavaslaton. A szigeten különben is nagy előkészületeket tesznek a tavasszal várható nagy emberáradat fogadására, miután az idei év eddig lefolyt tizenegy hónapjában kerek félmillióval emelkedett a tavalyihoz képest a fedélközi utasok, vagyis bevándorlók száma.

— **Karácsonyra és újévre a legszebb ajándékok** *Engelsrath J.* ékszerész (Fiume, Dante-téri) arany-, ezüst-, ékszer-, óra és régiségkereskedésében kaphatók. Igen olcsó árak. Saját ékszerkészítő és javító műhely.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 21. A képviselőház Rakovszky István elnöklésével ma ülést tartott, amelyen felolvasták a tegnapi megválasztott bizottsági tagok névsorát, majd az elnök javaslatára elhatározzák, hogy a bizottsági elnököket a holnapi ülésen választják meg. Ezután Holló Lajos megokolja a multkor benyújtott indítványát, amelyben azt kívánja, hogy a Ház feliratot intézzen a királyhoz az önálló banknak 1911-re való felállítás ügyében. Nagy meglepetéssel olvasta a lapokban, ugymond, hogy a kooperáló pártok is hasonló indítvánnyal akarnak a képviselőház elé lépni. Tiltakozik a válság hosszú elnyújtása ellen, majd annak a nézetének ad kifejezést, hogy a válságból való kibontakozásra más segítség nincs, mint az, hogy a parlament vegye kezébe a kezdeményezés jogát. A parlamentnek felirattal kell fordulni a koronához a bank ügyében. A naptári terminushoz ragaszkodni kell, mert különben a válságot a végtelenségig el lehet húzni.

Ezután Justh Gyula javasolja, hogy Holló indítványának tárgyalását a holnapi ülés napirendjére tűzzék ki. Buzáth az indemnitást fontosabbnak tartja Holló indítványánál és ezért azt ajánlja, hogy a Ház előbb az indemnitást tárgyalja s csak azután foglalkozzék Holló indítványával. (Ellenmondás a Justh párt padsoraiiban.) A képviselőház *Justh Gyula indítványát fogadja el* s emeli határozatra.

Majd az indemnitási javaslatnak a pénzügyi bizottsághoz való utasítására térnek át. Pilişy István hosszú obstrukciós beszédet mond, lapokból, könyvekből olvas és idéz s nem járul az indemnitási javaslatához. Hencz Károly védelmébe veszi a kormányt és a javaslatot, támadja a függetlenségi Justh pártot s azt bizonyítja, hogy a házszabályok *eloirják* a kormány javaslatának az osztályokhoz való utasítását. Az ülés folyik.

Miniszteri értekezlet.

BUDAPEST, dec. 21. Ma délelőtt a képviselőházban miniszteri értekezlet volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett.

Khuen tárgyalásai.

BUDAPEST, dec. 21. Khuen-Héderváry gróf ma délután Kossuth Ferenczel hosszasan tanácskozott. A gróf egy újságíróknak kijelentette, hogy a Kossuthal folytatott értekezése generális politikai kérdésekkel volt összefüggésben. Közölte végül, hogy még ma találkozni fog Zichy Aladár gróffal is.

Értekezlet a képviselőházi ülések miatt.

BUDAPEST, dec. 21. A képviselőház elnöki szobájában ma értekezlet volt, amelyen Apponyi, Andrássy, Zichy miniszterek, Gál Sándor, Justh Gyula s Tóth államtitkár vettek részt. Az értekezleten elhatározták, hogy a képviselőház a karácsonyi ünnepek előtt holnap tartja utolsó ülését. A következő ülés karácsony utáni kedden lesz.

Kolostorba zárt pap.

ARAD, dec. 21. Csernoch János csanádi püspök a Szatmári Géza volt pecskai plébános ellen indított fegyelmi vizsgálatot ma visszavonta. Csernoch a plébánost, aki plébániáját elhagyva külföldre szökött, majd onnan hazatért, arra kötelezte, hogy vonuljon kolostorba s plébániájáról mondjon le. Szatmári ma teljesítette püspöke parancsát.

A balpárt belép a

Justh pártba.

BUDAPEST, dec. 21. A balpárt ma délután ülést fog tartani, amelyen kimondják a függetlenségi Justh pártba való belépést.

A horvát koalíció veresége.

ZÁGRÁB, dec. 21. A horvát-szerb koalíció nagy vereséget szenvedett a városi képviselőtestületben. Az első kongregáción még képes volt a koalíció terrorizmusával a tárgyalást megzavarni és rendes tevékenységét meggátolni, a tegnapi délutáni közgyűlésen, mikor nagy többséggel fogadták el a napirend első és második pontját és a koalíció tiltakozva, az eredmény kihirdetése ellen névszerinti szavazást követelt, kitént, hogy a kormánypárti 86 szavazattal szemben a koalíció csak 49-et tudott összehozni. Ez az eredmény a koalíció tagjai közt nagy konsternációt keltett és láthatóan nyomott hangulatban vonultak ki a koalíciók a tárgyalóteremből. Később még differenciák támadtak a koalíciók közt is, kiknek egy része tovább is részt akart venni a tanácskozáson, másik része azonban el akart távozni. A koalíció veresége mindenfelé a legnagyobb fel-tűnést kelti és az egész városban közbeszéd tárgya.

Ellopott magyar cimert.

SEGESVÁR, dec. 21. A közeli Nagyszőlős község román iskolaépületére kifüggesztett magyar cimert ma éjjel ismeretlen tettesek ellopták. A hatóságok vizsgálatot indítottak.

KARÁCSONYRA ÉS UJÉVRE

☐ a legszebb divatcikkek ☐
☐ olcsó áron kaphatók ☐

Schwarz és Gerő

== divatruházában ==

Fiume Via Governo a Lloyd szállóval szemben.

Karácsonyra és ujévre I

Kitünő alkalom magyar családoknak.

Osteria All' Agnello

Fiume Via Germania 2. sz.

I-ső rendű fekete isztriai bor 24 krajc. literje
I-ső rendű fehér isztriai bor 24 " " "
I-ső rendű Opolló Lissa bor 26 " " "
Fehér édes buteliás bor 40 " " "
Győződjék meg minden család mielőtt az ünnepekre borait beszerzi, fenti borok kitünőségéről és meglepő olcsó áráról. A helyiségben a 40 krajcáros finom fehér boron kívül minden más minőség 28 krajcárba kerül kimérve. Kitünő házi konyha.

A legszebb ajándékok, melyekkel a szülők jó gyermekeiknek

karácsonyra és ujévre

kedveskedhetnek, a legjobb szerzőktől származó, gyönyörűen illusztrált magyar, német és olasz ifjusági könyvek melyek

Zanutel A. és Tsa

könyvkereskedésében

Fiume Via Adamich; telefon 197 sz. kaphatók.

Rendkívüli alkalom

A Karácsonyi és Ujévi ünnepekere

Kézzel szövött szőnyegek

250/350 cm. nagyságban drbja K. 210
225/320 " " " " 160
200/300 " " " " 144

„Velour” szőnyegek gyapjuból

200/300 cm. nagyságban drbja K. 55.-
175/250 " " " " 37.-
140/200 " " " " 25.-

„Tapestry” szőnyegek gyapjuból

200/300 cm. nagyságban drbja K. 33.-
175/250 " " " " 21.-
140/200 " " " " 13.80

„Tapestry” szőnyegek

200/300 cm. nagyságban drbja K. 27.-

Aikalmi vétel

Axminster szőnyegek

200/300 cm nagyságban drbja K. 42.—

500 drb ágy elé való szőnyeg
velour szövés rojtozva drbja 3.70

Mesés választék ágy- és asztalgarnitúrákban 10 koronától feljebb.

Nagy készlet Argaman,- Axminster,- Tapestry,- Velour- és Holländer-szalonszőnyegekben minden nagyságban és méretben.

Csipkefüggönyök, Tull- Vetrage- Bonne Fenne- Brise Bise- stb. függönyök.

Futószőnyegek óriási raktára, méterje 36 fill.-től feljebb Axminster,- Velour,- Tapestry,- Holländer,- Juta- stb futószőnyegek.

TISZTELETTEL

WEISS M.

I. Bécs Fiume Corso II Trieszt Corso 9.

☞ Szabott árak! ☞

SIKIC GYÖRGY

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Fiume, Kossuth Lajos utca 7.

(Szerb templom háza a Villanyos megálló helye.)

Használt és új iskolakönyvek előírás szerint.

* Óriási választék iskolai füzetekben és iskolaszerekben. Mindennemű papír-árak és irodai szerek nagy raktára.

== Olcsó árak. ==

Butorozott szoba(villanyvilágítás és fürdőszobával) I. emeleten kiadó.
Cím a kiadóban.**VARIETÉ
ORIENTALE**Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Bredár Lajos**mosoda és tisztító intézet**

FIUME Via Lavatoio I. Telef. 988.

Specialista pipere,- kelengye- és
gallér tisztításban.**Egy óriási tétel kiváló finom****perzsa- és szmirna-szőnyeg**érkezett, melyeket rendkívül olcsón
árusítok ki.**Szekulesz-féle japán-áruház**

Fiume Via Alessandrina. -- Szabad megtekintés

Peary és Cook

az északi sarkra érkeztek-e?

az a kérdés. Ellenben kétségtelen, hogy

ROSENTHAL LIPÓTDante-(Adamich) téri nagy magyar áruházában
a legnagyobb választék mellett legjobban és leg-
olcsóbban vásárol mindenki. Az olcsó szabott
ár dróbn látható.

Külön nagy játékaruzstály.

Állami tisztviselők, vasutasok, pénzügyőrök árkedvez-
ményben részesülnek. 10 képes lap 40 fillér.Fiume első, legnagyobb és
legjobb hírnevű óraüzlete

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Nattich Henrik - Fiume (Corso)
CHRONOMÉTER ÉS MŰÖRÁS.Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-
hütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban
és chronométerekben.**Karácsonyi és újévi ajándékok**

a legjutányosabb áron kaphatók

Korniczai G.

üveg- és porcellánkereskedésében

Fiume Via Governo 22.

Hromatka Adolf

könyvkereskedése

FIUME CORSO 11.

Magyar ifjusági könyvek óriási
választéka.**Magyar Vendéglő**Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.Közvetlen termelőktől beszerelt ma-
gyar borok. Kitünő villás reggeli.

Méréselt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság
találkozó helye. Elegáns vendégszobák
tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49

Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ**„DE LA VILLE“**SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó áron.A kávéházban esténként HORVÁTH PALI
cigányzenekara GÁBOR kisbögös szólistá-
val hangversenyez.Minden szombaton este disznótör.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Fizetéses gyakornok vagy

fiatal komptoiristahelybeli irodába azonnal felvétetik.
Cím a kiadóban.

Tisztelettel értesitem a n. é. Pözönséget, hogy

„MERCUR“ NYOMDAcég alatt egy modernül berendezett, a technika legújabb viv-
mányai szerint felszerelt könyvnyomdát nyitottam a Via degli
Operai 14. számú saját házamban.Mint e téren tíz éves gyakorlattal bíró szakember
módomban van a m. t. nyomtatványrendelő közönség leg-
kényesebb igényeit is kielégíteni és midőn új vállalatomhoz
különösen a fiumei magyarság szíves pártfogását kérem,
vagyok

Telefon szám 9-32.

kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF

a „MERCUR“ nyomda tulajdonosa.

Ugyanitt egy jó családból való fiu nyomdásztanulónak felvétetik.

Elsőrendű kőszén Johannesthali kőszén szobafűtésre

métermázsánként 3 koronáért házhoz szállítva

Braun Bernát és Társá-nál Fiume Via Stefano I.

Teljes vagonok és fuvarok
vételénél árengedmény.

Telefon 528.

Modern

hálószobák és

ebédlő divánok

eladok

Garami József

kárpitós mesternél Corsia Deák 26.

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Kitünő italok.

Előzékeny kiszolgálás.

Magyar lapok.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.

Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Frissen érkezett Stíriai pulárd, vad,
Bialuga, Orsovai és Elbe caviar valamint
esténként meleg prágai sódar.

Naponta friss zsur-kenyér.

Karácsonyi és újévi ajándékok számára!

Legnagyobb választék

kész férfi- és fiuruhákban

kifogástalanul elsőrendű kivitelben

és jutányos áron

STEINMANN IGNÁC

férfi-áruházában Fiume Corso 12.